

Propunere de

Recomandări privind practica de specialitate în chirurgia generală în contextul epidemiei cu SARS-CoV 2

Premize:

- În perioada pandemiei activitatea chirurgicală se va limita la cazurile urgente
- Toate intervențiile laparoscopice și endoscopice electivă trebuie amânate
- Protecția personalului este fundamentală
- Personalul trebuie să fie instruit și antrenat în utilizarea echipamentului personal de protecție (EPP) conform normelor în vigoare. Sunt recomandate exerciții de aplicare și îndepărtare (donning and doffing) a echipamentului de protecție personală (EPP) ;
- EPP specific infecției COVID va fi purtat în toate intervențiile chirurgicale, cu excepția cazurilor confirmate ca negative. Atenție pot exista cazuri fals negative!
- Protecția ochilor este obligatorie (ochelari și vizieră)

Management preoperator

- În acest stadiu al pandemiei orice pacient este suspect de a fi purtător SARS – CoV 2
- În perioada pandemiei, este recomandabil să se testeze toți pacienții pentru COVID-19, iar până la sosirea rezultatelor ei vor fi considerați pozitivi
- Intrarea în contact cu pacientul (confirmat sau suspect) pentru: examinare, transport, explorări paraclinice, pregătire preoperatorie, tratament chirurgical se face numai în condițiile purtării echipamentului de protecție personală (EPP) prevăzut pentru lucrul cu pacienți confirmați SARS – CoV 2;
- Instalarea sondei nazogastrice este o procedură generatoare de aerosoli și implicit cu risc mare de transmitere a infecției. Din acest motiv se recomandă ca persoana care o montează să fie complet echipată (EPP)
- Explorările endoscopice vor fi efectuate numai în caz de urgență;

- Esofagogastroscoopia necesită echipare completă cu EPP a personalului (medic și asistentă);
- Pe perioada transportului la explorări imagistice, către blocul operator sau secția pacientul va purta mască de protecție dacă nu este intubat; în plus este recomandabil să poarte bonetă, mănuși, și protecție pentru încălțăminte
- Indiferent de starea clinică, este recomandabil ca pacientul să fie totdeauna însoțit la explorări;
- În cazul ecografiei, la pacienții Covid-19 pozitivi, se recomandă examinare la patul bolnavului.
- În caz de indicație pentru explorarea radiologică pulmonară a unui pacient suspect / confirmat SARS – CoV2 este preferată examinarea CT;
- În situația în care un pacient suspect / confirmat SARS – CoV2 necesită o examinare CT abdominală, acestea i se va asocia și CT-ul toracic;
- Este indicată efectuarea CT toracic nativ cu secțiuni fine la pacienții cu suspiciune sau diagnostic confirmat Covid-19 și semne de gravitate clinică (ex. dispnee, desaturare);

În blocul operator

- În sala de operație personalul trebuie redus la numărul minim posibil;
- Se va opri presiunea pozitivă din sala de operație;
- Tot personalul din sală va fi echipat cu EPP inclusiv protecție oculară (vizieră). Este posibilă o diferențiere în tipul de EPP în funcție de nivelul de risc (legat de pacient și de rolul personalului în sala de operație)
- În cazul pacienților suspecți sau pozitivi cu SARS – CoV 2, membrii echipei operatorii vor purta două perechi de mănuși și mască FP3;
- Aparatele de electrochirurgie trebuie setate la parametrii minimi pentru obținerea efectului dorit și trebuie utilizate cât mai puțin datorită generării de microparticule aerosolizate;
- Se recomandă aspirarea fumului rezultat de la aparatele de electrochirurgie;
- Pacienții cu risc înalt vor fi intubați și detubați în sala de operație, în prezența unui număr cât mai mic de persoane, sau, dacă este posibil, într-o încăpere cu presiune negativă
- Aparatura și instrumentarul utilizate la un pacient confirmat sau cu suspiciune de infecție cu COVID-19 trebuie curățat separat de restul echipamentului chirurgical.

Strategii de reducere a riscului legat de intervențiile chirurgicale

- Trebuie avute în vedere strategii de evitare a complicațiilor pentru a scădea riscul unor spitalizări prelungite în special în secția de terapie intensivă: de exemplu efectuarea unei stomii în loc de anastomoză.
- În această perioadă, în obținerea consimțământul informat trebuie explicate riscurile legate de infecția cu COVID-19 (transmitere, complicații etc).
- **Este recomandabil să se evite intervențiile laparoscopice;**
- Ori de câte ori este posibil se va alege o soluție conservativă, non-chirurgicală.

Recomandările din acest material trebuie armonizate cu practica epidemiologică stabilită în fiecare instituție.

Referințe bibliografice:

COMISIA DE RADIOLOGIE, IMAGISTICĂ MEDICALĂ ȘI MEDICINĂ NUCLEARĂ, Nr. 44 / 27.03.2020, Recomandări privind practica radiologică în relație cu infecția SARS-CoV 2

<https://www.rcsed.ac.uk/news-public-affairs/news/2020/march/intercollegiate-general-surgery-guidance-on-covid-19-update>

<https://www.sages.org/recommendations-surgical-response-covid-19/>

Information, guidance and resources supporting the understanding and management of Coronavirus (COVID-19) available at: <https://icmanaesthesiacovid-19.org/>

Conf. Bardac Ovidiu